

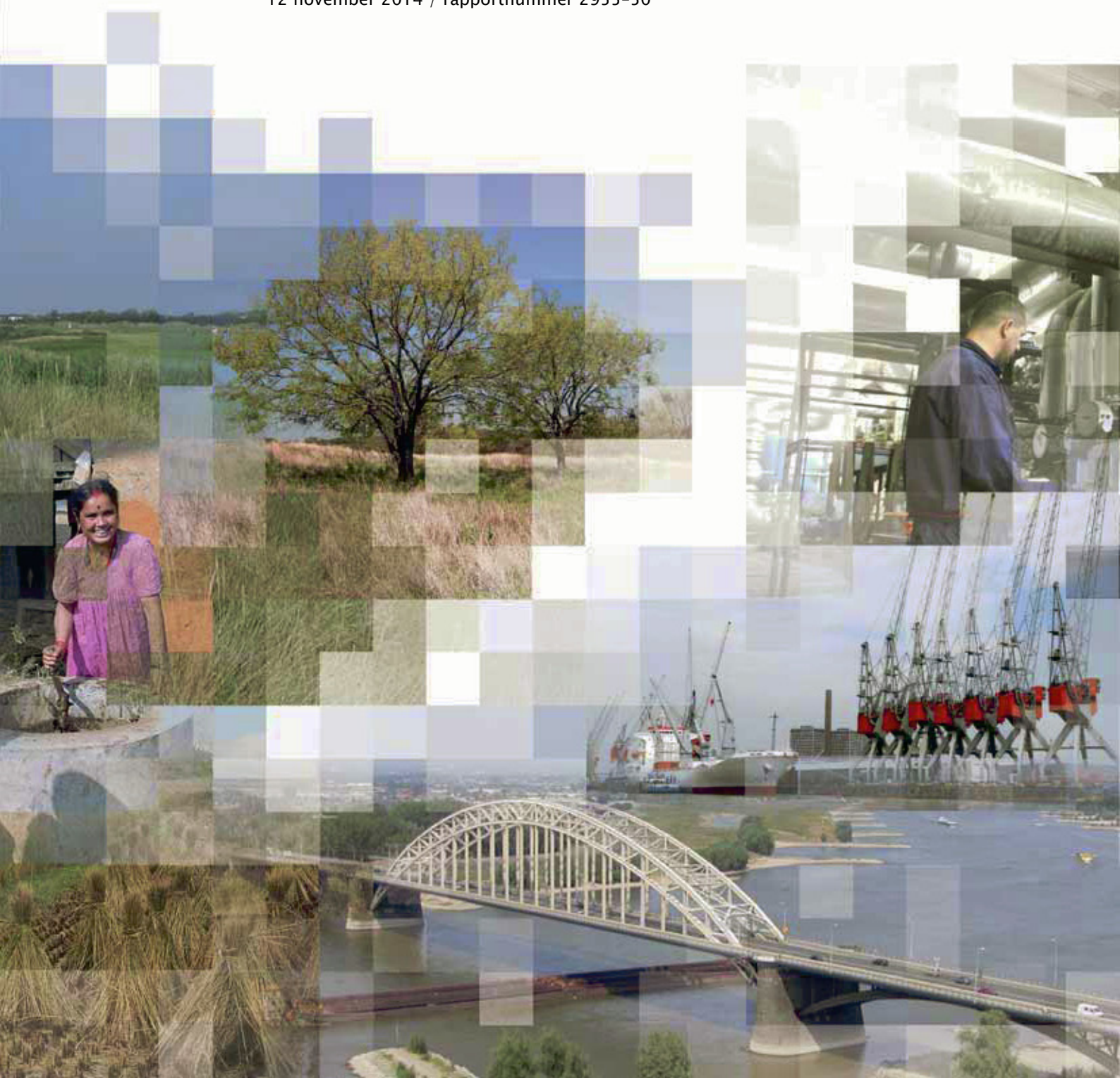

Commissie voor de
milieueffectrapportage

Herstructurering Wind op Land provincie Noord-Holland

Toetsingsadvies over het milieueffectrapport

12 november 2014 / rapportnummer 2955-50

1. Oordeel over het milieueffectrapport (MER)

De provincie Noord-Holland wil de bestaande windturbines in de provincie herstructureren. Tegelijkertijd heeft de provincie met het Rijk afspraken gemaakt om meer windenergie op land op te wekken (in 2020 in totaal 685,5 MW). De provincie heeft daarom een ontwerpstructuurvisie 'herstructurering wind op land' opgesteld. Daarin legt ze plaatsingsgebieden en spelregels (bijvoorbeeld voor landschap en herstructurering) voor windparken vast. Om de Provinciale Staten bij haar besluit over deze visie te ondersteunen is een MER opgesteld. De provincie heeft de Commissie¹ gevraagd om het MER te toetsen, maar daarbij geen zienswijzen toegestuurd. De Commissie heeft deze dan ook niet bij haar advies kunnen betrekken.

Het MER is goed leesbaar en toegankelijk. De Commissie vindt dat op heldere wijze – via een stappenplan – drie alternatieven zijn ontwikkeld (leefomgeving, landschap en maximale energieopbrengst). Hieruit is een voorkeursalternatief (VKA) gekozen. De Commissie vindt dat in het rapport op een goede manier met kaartmateriaal is omgegaan waardoor de alternatieven overzichtelijk en begrijpelijk zijn en dat het proces om tot het VKA te komen daarvoor helder en inzichtelijk is.

Uit het MER blijkt dat, exclusief Wieringermeer, de opgave voor herstructurering en uitbreiding 163,3 MW bedraagt. De provincie heeft aangegeven in het VKA een overmaat van 1,5 tot 2 keer de opgave te willen opnemen. De overmaat is bedoeld als speelruimte mocht er onverhoopt in een later stadium een initiatief stranden. Het rapport beschrijft nog niet hoeveel ruimte voor windenergie (bijvoorbeeld uitgedrukt in MW's of aantallen turbines) de geselecteerde gebieden in het VKA bieden. De Commissie schat echter op basis van 'expertjudgement' in dat het VKA deze speelruimte biedt.

Oordeel

De Commissie vindt dat het MER voldoende informatie bevat, zodat Provinciale Staten het milieubelang volwaardig kunnen meewegen bij hun besluit over deze structuurvisie.

Tijdens de toetsing heeft de Commissie vragen gesteld aan de provincie over het aantal woningen dat geluidhinder kan ondervinden. Uit de antwoorden blijkt onder meer dat er sinds de start van het project in 2013 nieuwe woonbestemmingen zijn bijgekomen. Hierdoor is de begrenzing van de zoekgebieden in het MER in een aantal gevallen te ruim. Deze omissie heeft echter geen gevolgen voor het voorkeursalternatief, omdat dit alternatief globaal wordt vastgelegd in de provinciale verordening en nog steeds voldoende speelruimte bevat. De Commissie vindt het wel zinvol om bij vervolgstappen specifiek naar woonbestemmingen te kijken, wetende dat de weergegeven begrenzing van zoekgebieden in een aantal gevallen wat te ruim is.

In hoofdstuk 2 doet zij aanbevelingen over de begrenzing van zoekgebieden, mogelijke effecten op natuurwaarden in Natura 2000-gebieden en over cumulatieve geluidsbelasting door windturbines.

¹ De samenstelling van de werkgroep van de Commissie m.e.r., haar werkwijze en verdere projectgegevens staan in bijlage 1 van dit advies. Projectgegevens en bijbehorende stukken, voor zover digitaal beschikbaar, zijn ook te vinden via www.commissiemer.nl onder 'Advisering' of door in het zoekvak het projectnummer 2955 in te geven.

2. Toelichting op het oordeel met aanbevelingen

De Commissie wil met onderstaande aanbevelingen een bijdrage leveren aan de kwaliteit van de verdere besluitvorming.

2.1 Begrenzing gebieden

In het MER is de begrenzing van de zoekgebieden in de alternatieven mede bepaald door vaste afstanden tot woonbestemmingen te hanteren. Het MER geeft aan dat het alternatief leefomgeving ervan uitgaat dat er geen woningen in de vrijwaringszone 0–600 meter (m) aanwezig mogen zijn. Voor de alternatieven landschap en energiemaximalisatie geldt een zone van 0–300m. Voor het voorkeursalternatief geldt een zone van 0–500 m.

Het MER vermeldt op pagina 76 in tabel 6.1 en 6.2 het aantal woonbestemmingen binnen vaste afstanden rond de zoekgebieden. Daaruit blijkt dat bij alternatief 1 (leefomgeving) binnen 600m van het zoekgebied honderden woningen zijn gelegen. Bij alternatief 2 (landschap) en 3 (energie maximalisatie) gaat het om meer dan duizend woningen binnen de 300m zone. De weergegeven aantallen woonbestemmingen zijn strijdig met de gekozen uitgangspunten. In de vrijwaringszones zouden dan immers geen woonbestemmingen aanwezig kunnen zijn.

Hierover heeft de Commissie vragen gesteld aan de provincie. Uit de antwoorden² blijkt dat:

- er sinds de start van het project in 2013 nieuwe woonbestemmingen bij zijn gekomen;
- woningen die precies op de rand van vrijwaringsgebieden liggen onterecht zijn meegeteld als woningen die binnen de zones liggen;
- stand- en ligplaatsen van woonwagens en woonboten³ zijn meegeteld;
- de keuze gemaakt is niet tussentijds de begrenzing van de gebieden te herzien.

Dit verklaart de geconstateerde discrepantie tussen de uitgangspunten voor de begrenzing van de zoekgebieden en de conclusie dat zich toch veel woonbestemmingen in de zoekgebieden bevinden. De provincie concludeert vervolgens dat:

- deze omissie geen gevolgen heeft voor het voorkeursalternatief, omdat dit alternatief globaal wordt vastgelegd in de provinciale verordening. Het bevat daarbij nog steeds voldoende speelruimte voor turbineopstellingen, waarmee voldaan kan worden aan de opgave;
- de provincie de antwoorden op vragen van de Commissie met bijbehorend kaartmateriaal actief openbaar maakt in het vervolgtraject.

De antwoorden verklaren voor de Commissie de ligging van woonbestemmingen binnen de zoekgebieden. De Commissie is het eens met de provincie dat hierdoor geen complete gebieden uit het voorkeursalternatief vervallen omdat deze gebieden ook na verdere inperking voldoende ruimte omvatten voor het realiseren van een deel van de opgave. De consequentie van bovenstaande is wel dat de begrenzing van de zoekgebieden in een aantal gevallen wat te ruim is. De Commissie wijst er daarbij ook op dat in de andere alternatieven door deze

² Zie bijlage 1 voor een overzicht van de ontvangen informatie.

³ Door aanpassingen in regelgeving zijn woonwagens en woonboten 'formeel' ook geluidgevoelige bestemmingen.

omissie wel potentiële gebieden voor windenergie geheel of gedeeltelijk vervallen.⁴ Ten slotte illustreert dit alles de noodzaak om een overmaat aan zoekgebieden aan te wijzen.

- De Commissie adviseert om bij vervolgbesluitvorming over concrete plannen en projecten specifiek naar bestaande en geplande woonbestemmingen te kijken, wetende dat de weergegeven begrenzing in een aantal van de zoekgebieden wat te ruim is.

2.2 Natura 2000 en Passende Beoordeling

Uit het MER blijkt dat de provincie op voorhand veel (natuur)gebieden laat afvallen als zoekgebied voor windenergie om effecten op vogels en vleermuizen te voorkomen. Het MER beschrijft de effecten op natuur in de overgebleven zoekgebieden op hoofdlijnen en geeft geen detailinformatie op soortniveau. De Commissie vindt de effectbeschrijving echter passend bij een structuurvisie op dit abstractieniveau.

De Commissie mist een Passende Beoordeling bij het MER. De Commissie vindt echter dat de informatie in hoofdstuk 9 van het MER kan worden beschouwd als een Passende Beoordeling op hoofdlijnen. Uit hoofdstuk 9 blijken negatieve effecten op vogels in verschillende Natura 2000-gebieden. Aantasting van natuurlijke kenmerken van Natura 2000-gebieden is naar mening van de Commissie op basis van deze globale informatie niet op voorhand uit te sluiten. De Commissie deelt echter de conclusie uit het MER dat de kans daarop niet groot is, gezien de beperkte opgave voor herstructurering en uitbreiding en omdat de meeste zoekgebieden relatief ver weg van Natura 2000-gebieden liggen. Deze constatering voldoet voor dit MER, gegeven het verkennende karakter, als eerste risico-inschatting.

De Commissie vindt het dus te vroeg voor stellige conclusies, zoals in hoofdstuk 11 van het MER⁵, waarin significante negatieve effecten nu al volledig worden uitgesloten. Een dergelijke conclusie moet in de volgende fase worden getrokken als de specifieke locaties en inrichtingen in samenhang met de Natura 2000-gebieden en hun instandhoudingsdoelen (de kwalificerende soorten) moeten worden onderzocht.

- De Commissie adviseert bij vervolgbesluitvorming over concrete plannen en projecten meer in detail – bij de geselecteerde locaties en inrichtingen – te onderzoeken of aantasting van natuurlijke kenmerken van Natura 2000-gebieden is uit te sluiten. Daarvoor is het nodig de in de omgeving aanwezige kwalificerende soorten te betrekken waarbij zo nodig geschikte mitigerende maatregelen (bijvoorbeeld stilstandregelingen) worden beschouwd.

2.3 Cumulatie geluid

De grenzen van de zoekgebieden in het VKA zijn gelegen op een minimale afstand van 500m van woningen. De afstand die nodig is om aan wettelijke geluidsnormen te kunnen voldoen, kan groter zijn dan 500m als er sprake is van cumulatieve geluidseffecten door meerdere windturbines. De aangehouden 300m-grens als uitgangspunt voor de alternatieven 2 en 3

⁴ Zie bijlage 1 voor een overzicht van het ontvangen kaartmateriaal wat dit illustreert.

⁵ Pagina 136 en 137 van het MER en tabel 11.2.

acht de Commissie dan ook krap. Windturbines zullen daardoor vaak dieper in zoekgebieden geplaatst moeten worden om de afstand tot woningen te vergroten en geluidshinder tegen te gaan.

In de praktijk zal ook bij een afstand van 500m soms een stilstandregeling of vermogensbeperking nodig zijn om aan de eisen te kunnen voldoen. Hierdoor daalt de hoeveelheid opgewekte groene energie. Deze situatie kan zich voordoen als windturbines aan de randen van zoekgebieden uit het VKA worden geplaatst.

- De Commissie adviseert bij de vervolgbesluitvorming over daadwerkelijke opstellingen van windturbines (bijvoorbeeld bij inpassingsplanen en omgevingsvergunningen) rekening te houden met cumulatieve geluidsbelasting op woningen door meerdere windturbines.

BIJLAGE 1: Projectgegevens toetsing MER

Initiatiefnemer: Gedeputeerde Staten van de provincie Noord-Holland

Bevoegd gezag: Provinciale Staten van de provincie Noord-Holland

Besluit: vaststellen of wijzigen van provinciale Structuurvisie en verordening

Categorie Besluit m.e.r.:

plan-m.e.r. vanwege kaderstelling voor categorie D22.2 en vanwege passende beoordeling

Activiteit:

De provincie Noord-Holland wil de bestaande windturbines in de provincie herstructureren. Tegelijkertijd heeft zij met het Rijk afspraken gemaakt om meer windenergie op land op te wekken. De provincie stelt daarom een structuurvisie Herstructurering wind op land op.

Procedurale gegevens:

aankondiging start procedure in Staatscourant van: 18 juni 2014

ter inzage legging van de informatie over het voornemen: 19 juni tot en met 30 juli 2014

adviesaanvraag bij de Commissie m.e.r.: 2 juni 2014

advies reikwijdte en detailniveau uitgebracht: 21 augustus 2014

kennisgeving MER in Staatscourant van: 24 september 2014

ter inzage legging MER: 26 september 2014 tot en met 7 november 2014

aanvraag toetsingsadvies bij de Commissie m.e.r.: 18 september 2014

toetsingsadvies uitgebracht: 12 november 2014

Samenstelling van de werkgroep:

Per project stelt de Commissie een werkgroep samen bestaande uit enkele deskundigen, een voorzitter en een werkgroepsecretaris. Bij dit project bestaat de werkgroep uit:

dhr. ir. P. van der Boom

dhr. drs. S.J. Harkema (secretaris)

dhr. drs. S.R.J. Jansen

dhr. ir. W.H.A.M. Keijsers

mw. drs. J.G.M. van Rhijn (voorzitter)

dhr. drs. G. de Zoeten

Werkwijze Commissie bij toetsing:

Tijdens de toetsing gaat de Commissie na of het MER voldoende juiste informatie bevat om het milieubelang volwaardig mee te kunnen wegen in het besluit. De Commissie gaat bij het toetsen uit van de wettelijke eisen voor de inhoud van een MER, zoals aangegeven in artikel 7.7 dan wel 7.23 van de Wet milieubeheer, en van eventuele documenten over de reikwijdte en het detailniveau van het MER. Indien informatie ontbreekt, onvolledig of onjuist is, beoordeelt de Commissie of zij dit een essentiële tekortkoming vindt. Daarvan is sprake als aanvullende informatie in de ogen van de Commissie kan leiden tot andere afwegingen. In die gevallen adviseert de Commissie de ontbrekende informatie alsnog beschikbaar te stellen, vóór het besluit wordt genomen. Opmerkingen over niet-essentiële tekortkomingen in het

MER worden in het toetsingsadvies opgenomen voor zover ze kunnen worden verwerkt tot duidelijke aanbevelingen voor het bevoegde gezag. De Commissie richt zich in het advies dus op hoofdzaken die van belang zijn voor de besluitvorming en gaat niet in op onjuistheden of onvolkomenheden van ondergeschikt belang.

Zie voor meer informatie over de werkwijze van de Commissie www.commissiemer.nl op de pagina *Commissie m.e.r.*

Betrokken documenten:

De Commissie heeft de volgende documenten betrokken bij haar advies:

- Noord-Hollandse Windlandschappen voorstudie ten behoeve van beleidskader en plan-MER Wind op Land, provincie Noord-Holland, 22 augustus 2014;
- Plan-MER Herstructurering Wind op Land Noord-Holland, 2 september 2014;
- Nota van Beantwoording R&D inclusief bijlagen, provincie Noord-Holland, zonder datum;
- Ontwerp Beleidskader Wind op Land 2014, provincie Noord-Holland, zonder datum;
- Ontwerp Wijziging PRV, provincie Noord-Holland, zonder datum;
- Ontwerpkaarten 9: Duurzame energie behorende bij de structuurvisie Noord-Holland 2040 en de Provinciale Ruimtelijke Verordening (PRV), provincie Noord-Holland, zonder datum;
- MER WoL Noord-Holland, Antegroep, 30 oktober 2014, nadere toelichting effecten geluid met Kaartbijlagen (19 stuks).

De Commissie heeft geen zienswijzen of adviezen op de ontwerpstructuurvisie via bevoegd gezag ontvangen.

Toetsingsadvies over het milieueffectrapport Herstructurering Wind op Land provincie Noord-Holland

ISBN: 978-90-421-4046-2

Commissie voor de
milieueffectrapportage

Arthur van Schendelstraat 800 Utrecht

T 030 - 234 76 66

F 030 - 233 12 95

E mer@eia.nl

W www.commissiemer.nl

